

DE ONTMOETING IN PUTEAUX

We hebben niet aan iedereen, die het 4e congres van de Internationale Humanistische en Ethische Unie heeft bijgewoond, kunnen vragen, of de ontmoeting aan de verwachtingen heeft beantwoord. Dat zou te veel tijd hebben gekost, want er waren tussen de vier- en vijfhonderd deelnemers uit vele landen. Maar van enkelen en ook van ons zelf weten we het wel. En de oplettende waarnemer heeft ook iets kunnen ondergaan van de sfeer, die van afwachtend en formeel opliep tot warme belangstelling en vriendschap. Het waren niet alleen de vele jongeren, die dit keer het congres zo'n bijzondere aanblik gaven, maar ook heel wat ouderen die met enige moeite van elkaar afscheid hebben genomen.

verschillen

In de discussies tijdens de algemene zittingen, maar vooral in de vele discussie-groepen is wel gebleken, hoeveel variaties er binnen de wereld van het humanistische denken mogelijk zijn. Velen zullen wel af en toe met hun oren hebben zitten klapperen, als ze gedachten hoorden formuleren, die ze zich met geen mogelijkheid eigen zouden kunnen maken. Maar dan bleek in het verdere gesprek al gauw, dat het dikwijls meer een wijze van zeggen was, dan van anders denken en dat men er voortdurend op bedacht diende te zijn onder welke omstandigheden die anderen leefden en werkten. Voor de Indiërs ging het b.v. vooral om sociale revolutie, terwijl de Italianen krachtig stelling namen tegen de geestelijke censuur van de kerk. Om dan vervolgens te zien, hoe buiten een congreszitting om één der begaafdste figuren uit de Italiaanse groep in een levendige en beminlijke discussie was gewikkeld met de aanwezige vertegenwoordiger van het Vaticaanse secretariaat voor de niet-gelovigen, een priester-landgenoot.

resultaten

Het is nog te vroeg om de balans op te maken en vast te stellen, wat dit congres aan concrete resultaten heeft opgeleverd. Vast staat wel, dat de humanistische gedachte en beweging aan invloed heeft gewonnen, hetgeen al bleek uit de grote mate van publiciteit, ook in de wereldpers, die niet alleen op de gehouden persconferentie aan de vooravond van het congres aanwezig was, maar verder tijdens de zittingen. Van groot belang is ongetwijfeld ook de aanwezigheid van vele jongeren geweest, die volop gelegenheid hebben gehad hun opvattingen te laten horen, waarvan ze dan ook ruimschoots gebruik hebben gemaakt. Misschien is wel één van de belangrijkste resultaten de kennismaking met de humanistische gedachten die leven achter het ijzeren gordijn. Niet alleen dat aan de schriftelijke voorbereiding een Russin, een Joegoslaaf en een Pool hadden meegewerkt, maar er waren ook tijdens de discussies geestverwanten uit Oost-Europese landen aanwezig, die bijzonder boeiend aan de meningsvorming hebben meegewerkt. Ook voor hen moet dit congres iets betekend hebben en wellicht tot nauwere contacten leiden.

Het humanisme begint ook in internationaal opzicht een gezicht te krijgen en vorm aan te nemen. Voor de landelijke organisaties ligt hier een taak, die er vooral in zal bestaan de leden duidelijk te maken, dat ook zij verantwoordelijk zijn voor die noodzakelijke internationale verbondenheid.

NIEUWE KALENDER

Wat zal ons overkomen? Op deze vraag wordt het antwoord van de Belgische dichter en wijsgeer Maurice Maeterlinck gegeven op de achterzijde van de eerste pagina van de H.V.-kalender 1967. We dachten het ook toen we deze keurig verzorgde weekkalender na de vakantie in onze bus vonden. 1967 is nog ver weg en de kalender is er al. Iedereen kan hem bestellen. Vraag eens bij uw gemeenschapssecretaris of brochurenhouder. De prijs bedraagt f 3,—. U kunt ook het bedrag overmaken op gironummer 304960 t.n.v. het Humanistisch Verbond en onder vermelding van „Kalender 1967”. Hij wordt u dan thuisgezonden.

OPLEIDINGSINSTITUUT

Op 4 en 5 september jl. startte de nieuwe cursus van het Humanistisch Opleidings Instituut met een weekend te Woudschoten. Zeven aspirant raadslieden en elf aanstaande vormingsleiders hebben hun eerste schreden gezet op het pad van de tweejarige opleiding. Te zelfder tijd waren de deelnemers van de cursus 1965/67 aanwezig om gedurende het gehele weekend intensief te werken aan een gespreksprakticum.

RADIO-GESPREK

Men zal zich herinneren, dat ons hoofdbestuurslid A. J. Wichers in december '65 gepromoveerd is. Over zijn proefschrift „De oude platte-landsbeschaving” zal tijdens een VPRO-uitzending op 22 september a.s. van 12.00 tot 12.27 uur een gesprek plaats vinden, waaraan behalve Wichers zelf ds. Faber en drs. de Loor zullen deelnemen.

Eén der stellingen van de schrijver luidde: „Een open redelijkheid (het niet zodanig omgaan met de vraagstukken en onzekerheden des levens — wat het eigenlijke, traditionele, geloof dus wel doet — dat de rede perken worden opgelegd, gepaard aan het streven tot een opbouwende mensheidsethiek te komen) blijkt met name te worden nagestreefd door de moderne humanisten. De vestiging van bijzondere leerstoelen voor de „humanistiek” — te volgen door gewone leerstoelen voor dit genre benadering — is daarom zeer toe te juichen”.

INTERNATIONAAL NIEUWS

bijeenkomsten hoofdbestuur iheu

Tijdens het congres in Puteaux is het hoofdbestuur van de Internationale Humanistische en Ethische Unie (de Board of Directors) vier maal bijeen geweest. Behalve dat er een aantal belangrijke besluiten genomen werden, besprak het bestuur ook de gang van zaken op het congres. Aan de Franse zusterorganisatie en de Nederlandse staf werd dank gebracht voor het vele werk, dat voor het slagen van het congres verricht diende te worden. Enkele wensen t.a.v. toekomstige congressen werden in handen van het dagelijks bestuur gesteld.

bestuurswijzingen

De secretaris van de IHEU, de Engelsman H. J. Blackham, die deze functie vanaf het begin van het bestaan van de organisatie heeft vervuld en één der oprichters van de Internationale is geweest, treedt per 1 januari 1967 af. In zijn plaats is benoemd Tolbert H. McCarroll, de directeur van de American Humanist Association. Ook in de Nederlandse staf is wijziging gekomen. De org.-penningmeester J. Bijleveld, die deze functie zeer lang heeft waargenomen, moest door drukke werkzaamheden helaas afscheid nemen. Hij wordt als zodanig opgevolgd door de huidige org.-secretaris W. C. Koppenberg. Deze wordt als secretaris vervangen door Mevr. J. W. F. Klein-von Baumhauer. De laatste zal vele lezers bekend zijn, omdat zij regelmatig in de TV-uitzendingen van het Verbond op het scherm verschijnt.

Jeugdsecretariaat

Tijdens het congres heeft de werkgroep over jeugd een voorstel uitgewerkt en aan het hoofdbestuur voorgelegd, waarbij voor de instelling van een jeugdsecretariaat werd gepleit. Het bestuur besloot om als proef hiervoor aan te stellen de Engelsman Lambert, die als vrijwilliger zijn werkzaamheden zal verrichten, in nauwe samenwerking met het hoofdbureau in Utrecht.

volgende congressen

Op uitnodiging van de Amerikanen werd besloten, dat het vijfde congres van de Internationale in 1970 in Washington gehouden zal worden. Tussentijds zal een regionale bijeenkomst plaats vinden in Hannover en wel in 1968.

uitbreiding van het tijdschrift

Onderzocht zal worden in hoeverre het driemaandelijks tijdschrift *International Humanism* uitgebreid zal worden en eventueel gezonden aan alle leden van de aangesloten organisaties. Aangezien dit hoge kosten met zich zal meebrengen is de zaak in handen gesteld van het dagelijks bestuur voor verdere bestudering.

congresverslag

Het uitgebreide congresverslag met alle rapporten en aangenomen resoluties zal binnenkort in druk verschijnen. T.z.t. zal dit in de pers worden aangekondigd.

hervorming van het recht

Op verzoek van het congres werd besloten tot overweging van de oprichting van een werkgroep, welke de herziening van het recht zal bestuderen. Aan Mevr. M. Rood-de Boer en de heer di Palma Castiglione (Italië) zal gevraagd worden hiervoor een werkschema te ontwerpen.

wijziging reglementen

Op voorstel van het dagelijks bestuur en na herziene redactie zijn enkele wijzigingen in het reglement van de IHEU aangebracht, waardoor dit aan de huidige situatie werd aangepast.

VIETNAM

Wij ontvingen een proefnummer van het Vietnam-bulletin, dat zich ten doel stelt elke veertien dagen informatie te verstrekken en daarbij, zoals door de redactie wordt medegedeeld „een evenwichtige selectie te bieden van feiten en beschouwingen uit de nationale en internationale pers, aangevuld door korte aankondigingen van boeken en brochures over Vietnam”.

De redactie, die onafhankelijk van enige organisatie werkt, stelt zich achter de bekende 4 punten: 1. stopzetting van de bombardementen; 2. terugtrekking van buitenlandse troepen; 3. erkenning van het Bevrijdingsfront als onderhandelingspartner en 4. zelfbeschikking van het Vietnamese volk.

VRIJWILLIGERSHULP

De Stichting Nederlandse Vrijwilligers (S.N.V.), een bundeling van overheids- en particuliere organisaties op het terrein van de vrijwilligershulp voor de ontwikkelingslanden, stuurde ons een fraaie folder, waarin de voorwaarden worden vermeld waaronder jonge vakmensen tussen 21 en 35 jaar voor uitzending in aanmerking komen. Adres: Stichting Nederlandse Vrijwilligers, Bezuidenhoutseweg 153 te Den Haag.

Adres voor proefnummer (f 0,50) of abonnement (f 5,— per halfjaar): Vietnam-Bulletin, ASVA, Weesperstraat 51, Amsterdam 4 (Postgiro 1281198 t.n.v. Vietnam-Bulletin).

Een aandachtig publiek luisterde vele malen naar kortere en langere toespraken (foto links).

Tijdens de toespraak van de heer W. Engelen namens het Rooms Katholieke Secretariaat voor Niet-Gelovigen (foto boven) zaten achter de bestuurstafel (v.l.n.r.) de heren H. Fauré van de Franse zusterorganisatie; professor G. D. Parikh van de Indian Radical Humanist Movement, prof. dr. J. P. van Praag, president van de I.H.E.U., T. H. McCarroll van de American Humanist Association en H. J. Blackham (Engeland), secretaris van de I.H.E.U.

De receptie van de stad Puteaux werd gehouden op het gelijknamige eiland in de Seine. Een van de weinige malen dat de deelnemers van het stralende weer konden genieten.

CONTACTBEZOEK

Alhoewel altijd gestimuleerd door de dienst Geestelijke Verzorging is het Contactbezoek van het begin af aan toch eigenlijk meer een zaak van de „Organisatie” geweest. Het doel is immers dat de gemeenschapsbesturen kennis maken met de leden persoonlijk, welke verwachtingen en verlangens er leven bij de leden en welke leden eventueel bereid en in staat zijn een bijdrage te leveren in de vorm van een functie of incidenteel.

Daarom is thans, bij het in dienst treden van de heer J. de Leede als tweede organisatie-secretaris, de landelijke begeleiding van het contactbezoek vanuit de plaatselijke gemeenschappen van de dienst Geestelijke Verzorging in zijn handen overgegaan.

NIEUWE UITGAVEN

Het Nederlands Gesprek Centrum heeft onlangs publikatie nr. 31 laten verschijnen over „Homoseksualiteit” waaraan is meegewerkt door deskundigen van verschillende godsdienstige en levensbeschouwelijke overtuigingen. De uitgave is verkrijgbaar bij het Centraal Bureau van het Verbond, bij voorkeur door overschrijving van f 1,50 op postrekening nr. 304960 t.n.v. Humanistisch Verbond te Utrecht en onder vermelding van „N.G.C. nr. 31”.

oriëntatie

Onder deze titel verschijnt een reeks boekjes bestemd voor jonge mensen. In de serie „Huwelijk en gezin” verschenen reeds *Verkering en verloving* en *Trouwen*. Onlangs zag het deeltje *Gezinsvorming en opvoeding* het licht, dat werd geschreven door mevrouw O. R. Varkevisser-de Boer. In deze serie zullen nog verschijnen *Het gemengde huwelijk* en *Gezin en maatschappij*.

In het thans voor ons liggende boekje schrijft mevrouw Varkevisser over de vele facetten van het getrouwd-zijn, de betekenis van man en vrouw voor elkaar. Daar een huwelijk in algemeen niet zonder kinderen blijft, is het grootste deel van het boekje daaraan gewijd. Zowel de geboorte als gezinsplanning en de vele aspecten van de opvoeding komen aan de orde in vlotte heldere stijl. Zij behandelt zeer beknopt deze onderwerpen en eindigt dan met de woorden: „Een goed gezin, waarin het kind liefde en geborgenheid ervaart en vertrouwen in de ander leert. Dat is het voornaamste. Courage, 't sal werachtig wel gaen.”

De tweede serie heet „De mens en zijn wereld”. Daarin zijn reeds verschenen *Atoom en kosmos* en *Existentie*. Nog verschijnen zullen *Evolutie*, *Autonomie* en *Relativiteit*.

De boekjes kosten per stuk f 0,50. U kunt ze bestellen door storting of overschrijving op girorekening 304960 t.n.v. Humanistisch Verbond te Utrecht en met vermelding van het gewenste boekje. Maakt u f 5,— over, dan ontvangt u alle reeds verschenen deeltjes en worden de andere deeltjes u onmiddellijk na verschijning toegezonden.

HUWELIJKSCONTACTEN

De heer F. v. d. Berkhof is afgetreden als voorzitter van de Humanistische Correspondentiekring voor Huwelijks Contacten. De tweede voorzitter, de heer D. d'Angremont, zal voorlopig deze functie waarnemen. Overigens namen op 30 juni jl. 349 personen deel aan de correspondentiekring.

steunfonds

Opnieuw is gebleken, dat de contribuanten in de vakantie-periode het Steunfonds niet vergeten. In die weken ontving het Steunfonds ruim f 3.000,—. De ruim 7.000 gewone bijdragen, die in 1966 binnenkwamen, leverden tot 6 september een bedrag op van f 116.351,58.

Met de bankrente over het vorige jaar en het saldo tot en met 1965 wordt dat f 201.215,14.

Daarvan werd intussen aan het Humanistisch Verbond uitgekeerd f 125.000,—, zodat het Steunfonds na verwerking van de kosten, nog in het bezit is van ruim f 65.000,—.

Dat zijn fikse bedragen, die tot tevredenheid stemmen. Toch is het Steunfonds er nog niet. Het Verbond heeft dit jaar meer nodig dan het reeds ontving. Bovendien moet ervoor gezorgd worden, dat 1966 afsluit met een saldo, dat niet kleiner maar groter is dan het saldo tot en met 1965, ten bedrage van ruim f 80.000,—. Dit betekent, dat het Steunfonds in 1965 nog tenminste f 50.000,— aan gewone giften moet ontvangen. Dat kan, als het Steunfonds op uw aller medewerking mag blijven rekenen.

U kent ons gironummer!

GIRO 6168 **STICHTING STEUNFONDS**
PRAKTISCH HUMANISME
AMERSFOORT

VOOR EN OVER JONGEREN- GROEPEN

Op internationaal niveau hebben de jongeren afgelopen zomer tijdens het vierde I.H.E.U.-congres te Parijs blijk gegeven van hun aanwezigheid. Niet alleen hebben zij intensief deelgenomen aan de discussies op de openbare bijeenkomsten, maar in de „working-party on youth” hebben zij hechte plannen gesmeed om tot uitgebreid en regelmatig internationaal contact te komen. Zij hebben het bestuur van de internationale unie uitvoerige voorstellen voorgelegd en het laat zich aanzien dat er komende tijd iets gaat groeien.

Intussen zat men in Nederland niet stil. Enkele jongeren, daartoe aangezocht door de werkgroep Humanistisch Jeugd- en Jongerenwerk, verzonden aan tal van adressen een brief waarin een informatiebulletin wordt aangekondigd. Het bulletin zal voorlopig gratis verspreid worden en men verzoekt jongerengroepen mededelingen en verslagen te zenden. Als er belangstelling voor het bulletin bestaat dan is de verwachting, dat het t.z.t. uitgroeit tot een volwaardig jongerenblad. *Kopy en reactie — naar de redactie, Postjeskade 43I, Amsterdam.*

De *Jongerenkontakgroep Den Haag* vestigt nogmaals de aandacht op een weekend, waaraan alle humanistische jongeren kunnen deelnemen. Het weekend is te Rijswijk op 17 en 18 september a.s. Zij die van verre komen en een slaapzak meebrengen

kunnen reeds 's avonds 16 september a.s. bij geestverwanten in Den Haag terecht. De prijs bedraagt f 15,— waarvan bij aanmelding reeds f 5,— gestort dient te worden. Verdere inlichtingen en aanmelding bij F. J. Rooseboom, Drebbelstraat 68 Den Haag, girorekening 27 68 57.

De *Jongerengroep Utrecht* gaat met eigen leden een weekend houden op Renesse. Waarschijnlijk nemen ze Marnix Gijsen bij de kop. Deze bevoorrechte jongeren beschikken over een eigen onderkomen in de vorm van het Erasmushuis. Niet alleen staan reeds een aantal bijeenkomsten in dit onderkomen op het programma, maar ook wil men eens in de veertien dagen daar gezamenlijk rond zes uur een broodmaaltijd nuttigen. Zo iets als een sociëteit dus.

De andere jongerengroepen hielden bij het ter perse gaan kennelijk nog vakantie. Hopenlijk hebben ze goed weer en toch ook wel al wat plannen voor het komende seizoen. De landelijke werkgroep in elk geval wel, want die belegt in oktober een bijeenkomst, die uitsluitend bestemd is voor hen die leiding geven aan jongerengroepen: of als bestuurslid of als gespreksleider.

UIT DE GEWESTEN

Gewest *Utrecht/t Gooi* houdt op zondag 16 oktober in Utrecht een studiedag, waarbij Mevr. Hella Haase zal spreken over „Veranderend levensbesef”.

GEDETINEERDEN

Door de Centraal Geestelijk Raadsman bij de Inrichtingen van Justitie is bij de Directeur-Generaal van het Gevangeniswezen een verzoek ingediend om te komen tot de vervanging van vrijwillige geestelijke verzorgers in de asielen voor psychopaten door bezoldigde krachten.

UIT DE GEMEENSCHAPPEN

Evenals vorige jaren hebben de Gooise gemeenschappen *Bussum, Hilversum, Laren/Blaricum* en *Soest/Baarn* een gemeenschappelijk programmablad voor het nieuwe seizoen uitgegeven. Makkelijk om ergens op te hangen en bovendien voorzien van alle adressen, die men wel eens nodig heeft.

Arnhem is na de vakantie gestart met een kennismakingsbijeenkomst voor nieuwe leden, waarbij men ook de kans had de bestuursleden te ontmoeten.

In navolging van *Eindhoven* heeft *Breda* een buitendag gehouden, waarbij ook de kinderen welkom waren. Behalve een inleiding en een wandeling werd tevens 's middags een korte ledenvergadering gehouden.

Groningen gaat het maandblad uitbreiden en de afzonderlijke convocaties afschaffen. Het wordt dus wel opletten geblazen.

Het blad van *Doetinchem* houdt de leden ook van het wel en wee op de hoogte. Behalve de gebruikelijke aankondigingen van bijeenkomsten enz. wordt melding gemaakt van belangrijke gebeurtenissen in het leven van de leden. Dit keer een huwelijk en de geboorte van een a.s. lid, maar helaas ook de herdenking van twee actieve leden die door de dood een lege plaats in de gemeenschap achterlaten.

Haarlem heeft nog net voor de vakantie het 20-jarig bestaan op een plezierige manier gevierd, waarbij een der oprichters, wethouder Happe de feestrede gehouden heeft.

Een studiedag door het *gewest Groningen* vindt plaats op 25 september in Hoogezand. Spreker is prof. dr. L. van Gelder over „Protest tegen de opvoeding”.

De familiedag van *Noord-Holland* op 11 september is inmiddels al achter de rug. Het programma bood vele mogelijkheden, waarvoor Hoorn en omgeving heel wat werk verzet hebben.